

מערך שיעור בעקבות צפייה בסרט הקצר: snack attack

https://www.youtube.com/watch?v=38y_1EWIE9I

רקע:

הנחת הנחות הינה דרך חשיבה נפוצה ואוטומטית בקרב כל אחד מאיתנו. לעיתים רבות איננו יכולים להבדיל בין מחשבה מבוססת לבין מחשבה שהינה פרי של הנחה. כאשר אנחנו מניחים הנחות אנו למעשה בטוחים כי אנו יודעים מה האחרים חושבים/ מרגישים/ מה מניע את מעשיהם ולרוב הנחות אלו מכוונות את ההתנהגות שלנו כלפי אחרים וכלפי הסביבה. כך למעשה, מרבית מההתנהגות שלנו מונעת מחשיבה חסרת בסיס ולא דווקא מעובדות מבוססות.

חשוב לתת את הדעת לכך שדפוס חשיבה שכזה יש בו את הפן ההישרדותי אשר שומר עלינו אך עם זאת ברוב חיי היום יום שלנו ובעיקר ביחסים שלנו עם אחרים, הנחת הנחות פוטר אותנו מלבדוק לעומק את הדברים. בנוסף, כי כפי שאנחנו מניחים הנחות כלפי אנשים ואירועים כך גם אחרים מניחים הנחות כלפינו ולגבינו ושופטים אותנו שלא תמיד על פי עובדות מבוססות.

למעשה, הנחת הנחות פשוטה כמשמעה גורמת לנו להתנהג בדרך מסוימת שייתכן ואינה תואמת את המציאות. ומכיוון שכל אחד מאיתנו מניח הנחות ועל פיהן מתנהג ישנה חשיבות רבה לעורר את הנושא בקרב התלמידים שלנו. יכולת ההבחנה בין הנחה לעובדה חשובה מאין כמותה על מנת למנוע מאתנו להתנהג בדרך אשר אינה תואמת את ה"מציאות האובייקטיבית" ובנוסף תעודד אותנו לבדיקת הדברים. בנוסף, עולה הצורך לדבר עם התלמידים על כל אותן מקרים בהן המחשבות האוטומטיות והנחת ההנחות משרתות ושומרות עלינו לבין אותם מקרים בהם יש לאותן מחשבות פוטנציאל לפגוע בנו ובאחרים.

אוכלוסיית יעד: כיתות ז'-יב'

מטרות:

1. לעורר את מודעותם של התלמידים להבחנה בין עובדה להנחה ולתשומת לב על אותן מחשבות שבאות ומתעוררות באופן אוטומטי בעקבות סטיגמות ונורמות מסוימות.
2. לפתח אוריינטציה התנהגותית בוחנת אשר לוקחת בחשבון את הטיות המחשבה
3. לעודד אקלים כיתתי/ שכבתי/ בית ספרי בו נבדקים הדברים לעומק ואחרים לא נשפטים על פי הנחות לא מבוססות וסטיגמות.
4. לבנות חשיבה מורכבת/ ביקורתית ונבונה בקרב התלמידים שלנו.

מערך השיעור:

צפייה בסרטון בשני חלקים:

חלק ראשון: מהתחלה עד לדקה: 2:15

שאלות לדין לאחר הצפייה בקטע הראשון:

1. מה ראינו בקטע?
2. איך אתם מרגישים כלפי ההתנהגות של הנער כלפי האישה המבוגרת?

חלק שני: מדקה: 2:15 עד הסוף

שאלות לדיון לאחר הצפייה בקטע השני:

1. מה ראינו בקטע?
2. איך אתם מרגישים כלפיי ההתנהגות של האישה כלפיי הנער?
3. מה ניתן ללמוד מהסרטון?
4. איפה זה פוגש אתכם בחיי היום יום שלכם?

רציונל:

חלק מתפקידנו כאנשי חינוך הינו להרהר ולגרום לתלמידים שלנו לבצע חשיבה על דרכי החשיבה שלהם המניעים את התנהגותם. כבני אדם כולנו מורגלים בחשיבה מבוססת הנחות ומכיוון שדפוס חשיבה זה כל כך נפוץ ואוטומטי בקרבנו אנחנו לא עוצרים לתת את הדעת לאירועים/ לאנשים ולסיטואציות בהם דפוס החשיבה הזו פוגע בנו. עצם הפניית תשומת לב התלמידים להבחנה בין דפוס חשיבה מבוסס עובדות לדפוס חשיבה מבוסס הנחות יש בו בכדי לעודד את התלמידים שלנו לבחון את התנהגותם ואת הרגלי החשיבה שלהם ויעודד אותם לא ליפול למקומות בהם דפוס חשיבה זה פוגע בהם ובאחרים.

בסרטון האנימציה שלפנינו נראית אישה מבוגרת בתחנת רכבת אשר מוציאה חבילת עוגיות מתוך מכונת החטיפים. האישה הולכת לרציף ומתיישבת ליד בחור צעיר אשר שומע מוזיקה חזקה באוזניות. לידם מונחת חבילת עוגיות וזה לאותה חבילת עוגיות אשר האישה המבוגרת קנתה מהמכונה. הבחור הצעיר אוכל עוגייה ועוד עוגייה והאישה המבוגרת כועסת מאוד על כך שהוא לוקח ממנה עוגיות בצורה חופשית וללא רשות. האישה כתגובה צועקת עליו ומנסה לקחת מידו את העוגיות. הבחור שמצידו רואה את האישה המבוגרת כועסת ומתעצבנת אינו מבין את פשר ההתנהגות ולכן הוא ממשיך לשמוע מוזיקה ולהתנהג כרגיל. כאשר מגיעה הרכבת האישה המבוגרת עולה על הרכבת ומתיישבת בכיסא היא סוגרת את הווילון מתוך עצבים ומחוסר רצון לראות את הבחור הצעיר שכביכול אכל מהעוגיות שלה. כאשר מגיע הכרטיסן היא מוציאה את כרטיס הרכבת מהתיק ורואה בתיקה את חבילת העוגיות אותה קנתה ממכונת החטיפים. האישה מבינה כעת שלמעשה חבילת העוגיות הייתה של הבחור הצעיר ולא שלה ושהיא הניחה מלכתחילה הנחה לא מבוססת שהעוגיות הן שלה ושהבחור הצעיר התנהג בצורה לא יפה.

הסרטון שלפנינו מכיל בתוכו מספר אלמנטים אשר מעוררים את המחשבה ויכולים להוות דוגמאות לחשיבה אוטומטית סטיגמטית מבוססת הנחות. ראשית, חזותה של האישה המבוגרת מכילה סטיגמות של אדם מבוגר. האישה קטנה פיזית, שיער לבן, עיניים טובות וכדומה. דמותה החיצונית גורמת לנו באופן אוטומטי לראות בה כדמות ה"חלשה" ועם זאת את הנער כ"גונב" העוגיות", כל זאת למרות שזו אינה הסיטואציה באופן אובייקטיבי.

סרטון זה יש בו בכדי לעורר את החשיבה של התלמידים שלנו לשאול שאלות ולבחון את דפוס החשיבה שלהם. אותם דפוס חשיבה אוטומטים המניעים את התנהגותם. בנוסף, מערך שיעור זה מהווה גם עבורנו אנשי החינוך פתח לעצור ולבחון גם את עצמנו.

מאחלות לכם שיעור נפלא ומפרה
אורית אליקים ודנה פרייזינגר
קבוצת אפיקי תקשורת וצוות אופקים
052-8898900 03-9369475